

de
OOSTERPOORTER

DEOOSTERPOORTER.NL
MEI 2022 | NUMMER 5

**GRAFISCH CENTRUM
BESTAAT 60 JAAR!**

**NIEUWE WINKELIERS
VERENIGING**

**GROTE FREDERIK
KRIJGT BIB GOURMAND**

60 jaar Grafisch Centrum!

Dit jaar bestaat het Grafisch Centrum zestig jaar. Het is een stichting met een lange geschiedenis.

Al meer dan veertig jaar zit het Grafisch Centrum in de Warmoesstraat. Veel mensen kennen de Koppermaandag-prent die het Grafisch Centrum jaarlijks uitbrengt in januari, steeds een schilderij van Groninger kunstenaarsgroep De Ploeg.

Maar het pand van het Grafisch Centrum zit een beetje verstopt en veel buurtbewoners weten niet wat het Grafisch Centrum is en wat ze daar eigenlijk doen.

De hoogste tijd om er een kijkje te nemen en alles te weten te komen over zestig jaar Grafisch Centrum.

Margot Meendering en Alexandra Koning

Dagelijks cursussen

We spreken Aldrik Salverda en Henk ter Bogt, beide al meer dan dertig jaar verbonden aan het Grafisch Centrum. Aldrik gaf drieëndertig jaar les in het Grafisch Centrum en is daarnaast ook beeldend kunstenaar. Henk is amateurdrukker en houdt zich vooral bezig met hoogdruk en typografie. Sinds vier jaar is hij voorzitter van het bestuur van de Stichting Grafisch Centrum.

Door de rustige Warmoesstraat kom je in de drukke bedrijvigheid van het pand. Vanaf de straat zie je in de etalage een voorproefje van wat er binnen allemaal wordt gemaakt. De grote ruimte vol met ladekasten, papier en persen in alle soorten en maten is niet te zien vanaf de straat.

Het Grafisch Centrum is een werkplaats voor etsen, typografie/letterpress, houtdruk en zeefdruk. Dagelijks zijn er cursussen. Aldrik: "Op maandag gaf ik altijd een cursus zeefdruk. Dinsdag is er de lithografie cursus en op woensdag de cursussen houtsnede en typografie. Op donderdag etsen we. En dan hebben we vaak op vrijdag nog specials, dit zijn korte cursussen of masterclasses. We besteden dan aandacht aan speciale technieken. Zoals het drukken op textiel in plaats van op papier. De cursussen worden verzorgd door kunstenaars en zijn 's middags en 's avonds. In de ochtend en begin van de middag is het Grafisch Centrum een plek waar kunstenaars vrij kunnen werken op de persen en apparaten. Hier is veel vraag naar."

Het Grafisch Centrum biedt cursussen aan voor zowel beginners als gevorderden. Aldrik: "Als beginner kun je bij het

Grafisch Centrum gewoon instromen. Je krijgt dan les in wat andere onderdelen dan een gevorderde cursist. We werken in kleine groepen van 6 of 7 cursisten. Daardoor krijgt iedereen de hulp en aandacht die hij nodig heeft. Bij het Grafisch Centrum kun je vanaf niks beginnen en veel leren. Ook als docent leer je steeds weer iets nieuws."

Uniek in zijn soort

Aldrik vertelt dat cursisten niet alleen uit Groningen en omgeving komen, maar ook geïnteresseerden trekken uit Drenthe en Friesland. "Ik heb eens iemand uit Drachten op cursus gehad, die werkte in de stad en kwam 's avonds bij mij in de les." Ook voor kunstenaars is het een geliefde plek, vertelt Henk. "Deze plek is uniek. Er zijn in Nederland niet veel plekken

zoals het Grafisch Centrum. Als je graficus bent zonder werkplek aan huis, dan kom je al snel bij ons terecht. Ook kunstenaars die af en toe eens willen etsen of drukken komen graag bij ons." Hij voegt daaraan toe dat cursisten van het Grafisch Centrum regelmatig doorstromen naar de kunstacademie.

De Ploeg

Vanaf september 2022 viert het Grafisch Centrum haar 60-jarig bestaan. Het Centrum is opgericht door kunstenaars van kunstenaarscollectief 'De Ploeg'. De ploegschilders Johan Faber en Jan van der Baan nemen in de jaren 60 van de vorige eeuw het voortouw om een plek op te richten waar kunstenaars konden samenwerken en waar alle drukpersen stonden. In eerste instantie was het Grafisch Centrum alleen bedoeld voor leden van De Ploeg. Al snel begonnen de kunstenaars met het aanbieden van cursussen en werd het Centrum voor iedereen toegankelijk en zo is het altijd gebleven. "We hebben hier nog een aantal prachtige drukpersen in gebruik die destijds door de leden van De Ploeg zijn neergezet. Dat zijn prachtige oude persen die zijn gebruikt door Johan Dijkstra en Jan Altink. Zij hebben hier veel mee gewerkt." Later kwam de zeefdrukkerij erbij, in de begintijd bestond dit nog niet.

Veranderingen in zestig jaar

Aldrik: "Bij de oprichting was het Grafisch Centrum een werkplaats voor kunstenaars. De grootste verandering is dat tegenwoordig de kennis en kunde over drukkunsten wordt verspreid tijdens de cursussen. Henk vertelt: "We hebben niet altijd in de Oosterpoort gezeten. Lang geleden, nog voordat Aldrik en ik bij het Grafisch Centrum betrokken raakten, zat het centrum in een kleine ruimte bij de Steentilbrug. Rond 1971 zijn we verhuisd naar de Oosterpoort. Hier was veel meer ruimte. Ondanks dat staat het nog steeds aardig vol trouwens."

Contact met de buurt

Henk: "Voorbijgangers komen hier niet zomaar binnenwandelen en komen ook niet heel snel op cursus. Maar de deur is altijd open voor iedereen. Een paar jaar geleden hebben we de etalage opnieuw ingericht, zo willen we aan de buitenwereld laten zien wat hier wordt gemaakt. En het is ook leuk voor kunstenaars die hier werken om hun werk tentoon te stellen. Op open dagen komen er veel mensen uit de buurt een kijkje nemen. We hebben een aantal keer samengewerkt met de Borgmanschool hiertegenover." Aldrik heeft goede herinneringen aan lessen die hij op scholen gaf, "Het is geweldig om hele klassen bezig te zien met een grafisch werkstuk."

Verschil Grafisch Centrum en Grafisch Museum (GRID)

Zo nu en dan is er verwarring, dan staan cursisten voor de deur bij GRID (voorheen Grafisch Museum) of zoeken mensen de ingang van het museum aan de Warmoesstraat. Het grote verschil tussen beide instanties is dat het GRID een museum is dat zich vooral richt op het tentoonstellen van boekdrukkers. Het museum is ooit ontstaan door drukkerijen die hun oude persen schonken omdat ze het zonde vonden om ze weg te doen. Je kunt er terecht voor uitleg over de historie van de drukkunst en de drukkerswereld. Het Grafisch Centrum is vooral een werkplaats is waar je actief een vak kunt leren en uitoefenen.

Litho's en houtsneden

In de loop der jaren waren er ook bijzondere projecten. Aldrik: "Ik heb een zeefdruk gemaakt naar aanleiding van een verhaal van Belcampo over Bach in Groningen. Alle docenten van het Grafisch Centrum hebben destijds een prent gemaakt bij dat verhaal in hun specialisme. Voor Tocht Om De Noord met het thema De Ploeg hebben we ook een speciale prent laten drukken. Ook heb ik lang koperprenten gedrukt voor galerie Forma Aktua. Ik vind het leuk om verschillende druktechnieken door elkaar te gebruiken. Daardoor is het moeilijker om te zeggen of iets een litho is, een houtsnede of een zeefdruk."

Zonder subsidie

Het Grafisch Centrum draait zonder subsidie en daar zijn ze trots op. Weinig soortgelijke instanties lukt dit. Ze hopen nog lang iedereen kennis te kunnen laten maken met druktechnieken. Zo staat het Grafisch Centrum jaarlijks op de cultuurmarkt van Noorderzon met een demonstratie van technieken. In het seizoen 2022/2023 zijn er jubileumactiviteiten bij het zestigjarig bestaan. Zo is er in september een tentoonstelling in het Poortershoes. Meer activiteiten worden later bekend gemaakt.

Wil je meer informatie over het cursusaanbod van het Grafisch Centrum? Kijk dan op hun website, of loop eens langs! grafischcentrumgroningen.nl 📍

Open dag

Op 11 juni is er een open dag met demonstraties van de grafische technieken in het Grafisch Centrum. Iedereen is van harte welkom op de Warmoesstraat 41 op 11 juni van 14 - 17 uur.

Tentoonstelling Aldrik Salverda

Aldrik nam begin 2022 afscheid van zijn werk bij het Grafisch Centrum en geniet nu van zijn pensioen. In het gebouw is een tentoonstelling van zijn werk te bekijken. Wie interesse heeft mag altijd binnenlopen en een kijkje nemen. Vaste openingstijden en een deurbel zijn er niet, je kunt het beste even kijken of de deur open is of kloep even op het raam. De helft van de opbrengst van werken die tijdens de tentoonstelling worden verkocht wordt door Aldrik gedoneerd aan Giro555 voor hulp bij de crisis in Oekraïne.